

U Srbiji, prema podacima Svetske zdravstvene organizacije, usled izloženosti prekomernoj koncentraciji PM_{2,5} čestica, prevremena smrt zadesi 3585 stanovnika Srbije, od čega su polovina prevremeno umrlih građani i građanke Beograda.

Agencija za zaštitu životne sredine na svojoj internet adresi redovno objavljuje ocenu kvaliteta vazduha. Ona to čini na osnovu određenih kriterijuma. Međutim, kriterijum koji danas možete pronaći na sajtu Agencije, razlikuje se od onih koji su građanima prezentovani u izveštaju Agencije za zaštitu životne sredine koji je objavljen 7. septembra 2020. godine. Tako, zbog pomeranja gornjih granica, vazduh koji sadrži preko 40 µg/m³ PM 2.5 čestica više nije „zagađen“ već „prihvatljiv“. Isto tako, ukoliko vazduh sadrži 50.0001 µg/m³ azotnih dioksida (NO₂) on je sada “odličan”, a ne samo “dobar”.

Zašto je Agencija za zaštitu životne sredine odlučila da promeni ove kriterijume? Na osnovu kojih propisa?

RERI i BOŠ ovim putem ukazuju na kriterijume za ocenu kvaliteta vazduha koje primenjuje Evropska agencija za zaštitu životne sredine (agencije Evropske unije), koji se značajno razlikuju od kriterijuma koje koristi Agencija za zaštitu životne sredine, a čija je Srbija država saradnica.

Naime, u 2019. godini vazduh je u svim aglomeracijama (Beograd, Novi Sad, Niš, Bor, Užice, Kosjerić, Smederevo i Pančevo) bio prekomerno zagađen usled visoke koncentracije PM₁₀ i(i)li PM 2.5 čestica.

Praškaste materije veličine manje od 2.5 mikrometra poznate su kao PM 2.5 čestice. Prema navodima Svetske zdravstvene organizacije, ove čestice zbog svoje veličine predstavljaju veliku opasnost po zdravlje, jer se dugo zadržavaju u vazduhu i mogu prodreti do krvotoka i pluća, gde izazivaju velike zdravstvene probleme. Prema najnovijem izveštaju - Stanje globalnog vazduha 2020, zagađenost vazduha bilo je četvrti vodeći faktor rizika za prevremenu smrt u svetu, čineći skoro 12% svih smrtnih slučajeva, sa više od 6,67 miliona samo u 2019. godini.

Zanimljivo je da se na sajtu agencije pojavio „novi-stari“ izveštaj, u kojem nedostaje podatak da rezultati automatskog monitoringa iz lokalne mreže grada Beograda nisu dostavljeni Agenciji i pored više zahteva, a na šta su RERI i BOŠ već ukazivali.

Izvor: reri.org.rs